

Mått och vikter

1926 infördes nya mått och vikter. Ur Almanackan för år 1925 är följande nycklar för övergången hämtade.

Tabeller

som utvisa förhållande mellan de nu brukliga, och de föreslagna nya Mått, Mål och Wigtr. De senares benämningar och indelning äro;

Längdmått

1 Fot, delad i 10 tum eller 100 Linier, är lika med en $1/2$ Aln och indelningen densamma, som redan länge varit brukligt på Lantmäteri eller Decimalskolan.

Rymdmått, Torra varor

1 Foting, delad i 100 Mått, är lika med 10 kannor och består af ett Målkärl om en Cubikfot, eller hwars längd, höjd och bredd utgöra 1 Fot, 1 Mått är $1/10$ dels Kanna.

Rymdmått, Våta varor

1 Kanna, delad i 100 Tumingar, lika med den förut brukelige Kannan om dec. cub. tum. 1 Tuming är således 1 dec. tum i längd och bredd och höjd.

Wigt

1 Centner delad i 100 Marker

1 Mark delad i 100 Ort

1 Ort delad i 100 Korn

1 Mark är lika med 1 Skålpund

Kommentarer

Den föreslagna foten var 29,7 cm lång. Notera att decimaltum tillämpades, så en tum var hela 29,7 mm. Linjen var knappt 3 mm. I praktiken levde också måttet verktrum som det gick 12 av på en fot (alltså 24,7 mm) och en linje baserad på den som var 2,06 mm. Den engelska fot som levt kvar fram till våra dagar är 30,48 cm med 12 tum om 25,4 mm. Utöver alnens 594 mm fanns också famnen på 1,78 m (6 fot). En mil var på den tiden 18 000 alnar eller 10 689 m.

En kanna var ungefär 2,6 liter och fotingen således 26 liter. Tumingen rymde 2,6 centiliter, dvs en knapp matsked. Måttet tunna för våta varor bestod av 48 kannor, dvs 125 l.

Marken och skålpundet motsvarade 425 g. Orten var följaktligen 4,25 g, kornet 0,04 g (hur man nu mätte det) och centnern 42,5 kg. I andra tider förekom också lispund = 20 skålpund och lod = $1/32$ skålpund.